

novičke

september 2007

ALLEGRO - nagrajeni projekt Andragoškega centra Slovenije * Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji 2007/2008	3-6	DOMAČE NOVIČKE
Konferenca mednarodnega bralnega društva v Berlinu	7-9	S POTI
Konferenci ADS, 30. in 31. avgusta 2007 * Poročilo o letni skupščini društva * Predstavitev častnih članic in članov društva * Pomen portala projekta <i>Center vseživljenjskega učenje Dolenjske</i> z vidika svetovanja in informiranja odraslim * Znanja je za vse dovolj	10-25	KOTIČEK JE VAŠ
Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje	26-27	PRIPRAVLJAMO
	28-30	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju, ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- opis razvojnih, raziskovalnih in drugih programov in projektov;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov, didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske prispevke.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za poglobitev stikov z našimi partnerji v tujini izdajamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku. Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah). Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške izdajanja poravnali iz javnih sredstev, namenjenih izobraževanju odraslih.

Novičke ureja in izdaja ACS.

Odgovorni osebi sta mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja tematskega področja, in Nevenka Kocijančič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

Naslov uredništva: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,

telefon: 01 5842 560, faks: 01 5842 550, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke/>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 2.130 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

DOMAČE NOVIČKE

Med najboljšimi projekti v Evropi **ALLEGRO – nagrajeni projekt Andragoškega centra Slovenije**

Maja letos je bila v Berlinu otvoritvena konferenca programa *Vseživljenjsko učenje*, tretje generacije programov Evropske unije s področja vseživljenjskega učenja s programskim obdobjem od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013. Konferenca se je udeležilo več kot sedemsto strokovnjakov s področja učenja in izobraževanja, šolski ministri držav EU ter komisar za izobraževanje, g. *Jan Figel*.

Ob tej priložnosti so podelili **nagrade vseživljenjsko učenje** (*Lifelong Learning Awards*) trem najboljšim projektom *programov Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Lingua in Jean Monnet*; izšla pa je tudi zbirka publikacij Evropske komisije *Zgodbe o uspehu – Evropa ustvarja možnosti* (*Success Stories – Europe Creates Opportunities*) za programe *Comenius, Grundtvig, Erasmus, Jean Monnet in Leonardo da Vinci*.

Tretje mesto, bron, je med programi *Lingua* prejel projekt *Omogočimo učenje tujih jezikov skupinam na obrobju* (*Access to Language Learning by Extending to Groups Outside – ALLEGRO*¹), ki ga koordinira Nottinghamska univerza (The Nottingham Trent University) iz Združenega kraljestva; v njem so poleg Andragoškega centra Slovenije sodelovali še partnerji iz Danske, Nemčije, Španije in Francije.

Z Evropskim jezikovnim priznanjem večkrat nagrajeni projekt² je omogočal učenje tujih jezikov skupinam, ki imajo zaradi socialnih razlogov ali fizičnih ovir otežen dostop do učenja tujih jezikov. V vseh omenjenih državah smo izvedli različne učne dogodke z več kot šestdesetimi deprivilegiranimi skupinami. V Sloveniji smo učenje tujih jezikov ponudili zapornikom, slepim in slabovidnim, gluhim in naglušnim, osebam s poškodbami glave in težavami v duševnem razvoju, študentom invalidom ter vojnim invalidom, upokojencem ter ženskam, ki so prebolele raka.

Projekt ALLEGRO se je uvrstil tudi v publikacijo *Zgodb o uspehu*³, kjer je predstavljenih dvajset najboljših projektov programa *Grundtvig* po naslednjih kriterijih: ustreznost, inovativnost in originalnost, vplivnost, opaznost in podpora strategijam. V isti publikaciji je

¹ Spletna stran projekta: <http://allegro.acs.si/>.

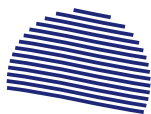
² O tem smo pisali tudi v *Novičkah* 12/2004 (http://www.acs.si/novicke/2004/ACS-Novicke_2004-12.pdf).

³ Spletna različica je objavljena na spletni strani: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/grundtvig/success-stories_en.pdf.

predstavljen tudi projekt *Povezovanje starejših oseb s posebnimi potrebami z mladimi za spodbujanje aktivnega spomina (Twinning the Elderly Disadvantaged and Disabled with the Young By Encouraging Active Reminiscence - TEDDYBEAR⁴)*. V projektu⁵ smo partnerji iz Združenega kraljestva (Educational Centres Association, Norwich - koordinator), Italije, Finske in Slovenije skušali spodbuditi celotno lokalno skupnost k skrbi za starejše in s tem izboljšati splošno kakovost življenja. V tem medgeneracijskem projektu smo povezovali marginalizirane in osamljene ljudi, starejše od 50 let iz izbranih podeželskih okolij z mladimi osnovnih šol. Ti ciljni skupini si medsebojno izmenjujeta znanje in izkušnje. Starejši mlajšim posredujejo svoje življenjske zgodbe, ki temeljijo na 'ključnih temah' (na primer: hrana in pijača, praznovanja, 2. svetovna vojna, lokalne obrti, igre, otroške knjige, narečja ipd.) in spodbujajo mlade k ustvarjalnemu umetniškemu izražanju - gledališkemu, literarnemu in likovnemu. Mladi na drugi strani starejšim nudijo pomoč pri spoznavanju in uporabi računalniške tehnologije (internet, e-pošta, igre).

Predstavljena projekta Andragoškega centra Slovenije, ki sodita med najboljše v Evropi, kažeta, da smo s svojim delom na pravi poti.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Izšel je spletni pregled letošnje ponudbe **Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji 2007/2008**

Začelo se je novo šolsko leto in izvajalci izobraževanja odraslih so ponovno na široko odprli svoja vrata. Odraslim ponujajo množico izobraževalnih programov z najrazličnejših vsebinskih področij. Številne informacije o ponudbi izobraževanja in učenja izvajalcev iz vse Slovenije smo ponovno zbrali ter jih predstavili v spletnem **Pregledu ponudbe izobraževanja odraslih V Sloveniji 2007/2008** (<http://www.acs.si/pregled>). S Pregledom želimo omogočiti celovitejši pregled možnosti izobraževanja in učenja, ki so na voljo najširši javnosti v novi izobraževalni sezoni, hkrati pa motivirati odrasle za večje vključevanje v izobraževanje in jih spodbuditi za vseživljenjsko učenje.

V Pregledu so zbrani osnovni podatki o izvajalcih izobraževanja, posebnostih njihove programske ponudbe ter druge koristne informacije s področja izobraževanja odraslih.

⁴ Spletna stran projekta: <http://www.teddybear.eu.com>.

⁵ Predstavili smo ga v lanskim decembrski številki Novičk (http://www.acs.si/novicke/2006/ACS-Novicke_2006-12.pdf).

Trenutno so na voljo podatki o skoraj 300 izvajalcih izobraževanja odraslih ter približno 6.000 izobraževalnih programih. Število zbranih izvajalcev in programov izobraževanja še ni dokončno in se bo v naslednjih mesecih še povečalo, saj nam izvajalci še posredujejo podatke o svoji izobraževalni ponudbi. Vsako leto si prizadevamo zbrati in predstaviti čim bolj pestro paleto izvajalcev. Ker se izobraževanja odraslih ne izvaja izključno v javnih izobraževalnih ustanovah, želimo v Pregledu predstaviti tudi izvajalce, kot so društva in zveze društev, muzeji, galerije, univerze za tretje življenjsko obdobje, knjižnice, zasebne organizacije in drugi, ki ponujajo raznolike izobraževalne vsebine, predvsem s področja splošnega neformalnega izobraževanja. Vsako leto si prizadevamo, da bi lahko poleg izvajalcev iz Osrednjeslovenske regije, kjer je izobraževalna ponudba največja, v čim večji meri zbrali in predstavili tudi izvajalce iz drugih slovenskih regij. Žal tudi letos ugotovljamo, da so izobraževalne možnosti odraslih v drugih regijah še precej skromne.

V vsebinsko raznoliki programski ponudbi, zbrani v Pregledu, je možno najti izobraževalne programe, ki posamezniku omogočajo pridobiti višjo stopnjo formalne izobrazbe, programe usposabljanja in spopolnjevanja za potrebe dela, pa tudi programe splošnega neformalnega izobraževanja. Ponudba slednjih je vsebinsko zelo raznolika. Velik del programov je namenjen učenju tujih jezikov in računalniškemu izobraževanju in spopolnjevanju, pa tudi spoponjevanju na področju komuniciranja, seznanjanju in učenju na področju umetnosti in kulture, vzgoje in izobraževanja, zdravstva, gostinstva in turizma, varstva okolja, osebnostne rasti, zaposlovanja, podjetništva, državljske vzgoje, učenju ročnih spretnosti idr.

Poleg podatkov o izvajalcih in njihovih izobraževalnih programih so v Pregledu zbrani tudi pomembni spletni naslovi, ki nudijo dodatne vire informacij s področja izobraževanja odraslih (o razpisih, programoteki javno veljavnih izobraževalnih programov za odrasle, nacionalnem informacijskem središču za poklicne kvalifikacije ipd.), podatki o svetovalnih središčih (<http://isio.acs.si/sredisca/>), ljudskih univerzah (<http://www.zveza-lu.si/>), borzah znanja (<http://www.borzaznanja.mss.edus.si/indexslo.htm>), središčih za samostojno učenje (<http://ssu.acs.si/sredisca/seznam/>), centrah za informiranje in poklicno svetovanje (<http://www.ess.gov.si/slo/ncips/CIPSI/CIPSi.htm>) in ter druge koristne informacije.

Podatke o izvajalcih in programih je možno v spletni aplikaciji enostavno in hitro ločeno poiskati po različnih kriterijih. Kriteriji za iskanje **podatkov o izvajalcu** so: naziv izvajalca, kraj sedeža izvajalca ali regija, v katero spada izvajalec. Za vsakega izvajalca so na voljo osnovni podatki, kot so naziv, naslov, številka telefona in telefaksa, spletni in elektronski naslov, vodilna oseba, oseba za stike ter podatki o izobraževalnih programih, ki jih izvaja. **Podatke o določenem izobraževalnem programu** je možno najti glede na ime programa, naziv poklica, ki ga posameznik pridobi po uspešno zaključenem programu, kraj oziroma regijo izvajanja programa, vsebinsko področje ali glede na ključne besede. Iskanje se lahko omeji le na javno veljavne programe ali na programe za pridobitev formalne izobrazbe.

Ponudba izobraževanja in učenja za odrasle je tudi letos bogata in prepričani smo, bodo informacije, zbrane na enem mestu, marsikomu olajšale iskanje ustreznega izobraževalnega programa v množici ponudnikov izobraževanja.

Ob tej priložnosti bi se želeli zahvaliti prav vsem izvajalcem, ki so se prijazno odzvali našemu povabilu in so predstavili svoje izobraževalne programe v Pregledu. Večina izvajalcev se našim povabilom za skupno predstavitev izobraževalne ponudbe odzove vsako leto, veseli pa smo tudi novih, ki svojo izobraževalno ponudbo v Pregledu predstavijo prvič.

Na koncu naj napovemo, da bomo v eni od naslednjih številki Novičk, podrobneje predstavili analizo izobraževalne ponudbe odraslih v letošnjem šolskem letu.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

S POTI

Mednarodne izkušnje na področju pismenosti **Konferenca mednarodnega bralnega društva v Berlinu**

15. konferenca na temo pismenosti z naslovom *Checkpoint literacy*, ki jo vsaki dve leti organizira mednarodno bralno društvo, je bila tokrat v Berlinu od 5. do 8. avgusta. Udeležilo se je med 450 in 500 strokovnjaki, ki se pri svojem delu ukvarjajo (tudi) s pismenostjo: učitelji, knjižničarji, raziskovalci, razvijalci novih programov ... Na konferenci so bila tri plenarna predavanja in približno dvesto drugih predstavitev, med njimi tudi najini.

Vsa tri plenarna predavanja so bila izredno zanimiva:

- Na prvem je *dr. Andreas Schleicher* predstavil rezultate sekundarne obdelave podatkov *raziskave PISA*¹. Predavanje je bilo izredno zanimivo: sodelujoče države so bile uvrščene po uspehu otrok; poglobljene analize pa so pokazale tudi učinkovitost sistema šolanja pri, na primer, izničenju vpliva socio-ekonomskega položaja družine na otrokov šolski uspeh. Še posebno zanimiva, a zaskrbljujoča ugotovitev je bila ta, da je v večini držav najbolj *nezanesljiva* napoved otrokovega uspeha ocena njegovega učitelja.
- Uveljavljena mednarodna strokovnjakinja *dr. Pirjo Linnakylä* je v drugem plenarnem predavanju predstavila finski šolski sistem, ki se je v PISI izkazal kot najbolj učinkovit. Poudarila je, da so finski učitelji pri svojem delu izredno samostojni (v šolah ni določenega kurikulum, ni določenih učbenikov itn.) in hkrati izredno učinkoviti, saj velika večina finskih otrok dosega visoke rezultate na testih pismenosti. Ključ do uspeha očitno leži v nenehnem izobraževanju in usposabljanju učiteljev, ki razvija sposobnost natančnega diagnosticiranja otrok in posledično zagotavlja učinkovitost pri delu.
- Zadnji, tretji plenarni predavatelj je bil *dr. Allan Luke*. Govoril je o povezanosti pismenosti z revščino, vrednosti mednarodnih raziskav in projektu, ki ga je izpeljal v Singapurju. V okviru tega projekta je preučeval način učenja v šolah, ki je pokazal, da je kakovost znanja otrok izredno nizka, čeprav so se v PISI dobro odrezali.

Ostale predavitve so bile različno zanimive – nekateri predavatelji niso povedali nič novega (ti so bili na srečo v manjšini), nekateri so potrdili naše izkušnje in naše delo, bili

¹ PISA (Programme for International Student Assessment) je mednarodna raziskava, ki jo vsake 3 leta izpelje OECD (prva raziskava je bila izvedena leta 2000). Raziskava meri pismenost 15-letnikov v sodelujočih državah (Slovenija je prvič sodelovala v letu 2006).

pa so tudi takšni, ki so nam dali novih idej za nadaljnji razvoj naših programov in dela nasploh. Zanimivo je bilo videti, da so v Nemčiji razvili program družinske pismenosti, ki je skoraj identičen našemu programu *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Beremo in pišemo skupaj (UŽU-BIPS)*. Tudi izkušnje z udeleženci programov so zelo podobne izkušnjam, ki jih imajo naši učitelji z udeleženci. Taka in podobna odkritja nam dajejo potrditev, da smo pri delu na pravi poti.

Nekaj predstavitev pa je bilo resnično navdušujočih:

- Ena izmed takih je bila irska predstavitev raziskave² o tem, kako je bila pismenost vpletena v življenja sedanjih učiteljev pismenosti. Namen raziskave je bil ugotoviti kakšen profil učitelja se odloča za delo v programih pismenosti. Pokazalo se je, da so učitelji pismenosti posamezniki, ki so že v otroštvu veliko brali, da so v družini potekale različne učne dejavnosti itn. Pokazala se je potreba po usposabljanju učiteljev pismenosti za delo s ljudmi, ki niso odraščali v takih pogojih. Učitelj ob delu s takimi udeleženci ne sme izhajati iz svojih izkušenj, temveč se mora znati približati njihovim.
- Naslednja zanimiva predstavitev je bila prav tako irska. *Martin Gleeson* je predstavil sistem opismenjevanja otrok v povezavi s spodbujanjem bralnih dejavnosti v družinskem okolju.
- Dejavnost, ki jo je predstavila predstavnica hrvaškega bralnega društva, *Maja Krtalić*, nam je dala ideje za nadaljnje delo. Društvo je v podeželskih predelih Hrvaške organiziralo delavnice branja za otroke, istočasno pa predavanja, namenjena staršem, o načinih dela z otroki. Za delo z otroki so usposobili prostovoljce, študente knjižničarstva, delo s starši pa so prevzeli strokovnjaki s področja razvoja pismenosti. Nekatere predstavljene dejavnosti bomo prav gotovo prilagodili in jih vključili v naša nadaljnja prizadevanja za izboljšanje pismenosti slovenskega prebivalstva.

Najini predstavitvi (*dr. Livija Knaflič: Kaj se starši naučijo v programu družinske pismenosti?* in *Ana Ileršič: Program za dvig pismenosti podeželskega prebivalstva v Sloveniji*) sta temeljili na evalvaciji dveh programov *Usposabljanje za življenjsko uspešnost: Beremo in pišemo skupaj (UŽU-BIPS)* in *Izzivi podeželja (UŽU-IP)*. Udeležencem in učiteljem v programih sva razdelili vprašalnike, obdelali dobljene podatke in izsledke te manjše evalvacije predstavili na konferenci. Z najinima predstavitvama sva bili zadovoljni. Udeležili so se ju strokovnjaki, ki delajo na področju pismenosti odraslih. Ugotovili smo, da na različnih koncih sveta prihajamo do skoraj enakih ugotovitev pri pripravi in izvajanju programov pismenosti; srečujemo se s podobnimi dilemami. Ugotovitve evalvacije bova predstavili v eni izmed prihodnjih številok Andragoških spoznanj.

Konferenca je predstavljala priložnost za seznanjanje z mednarodnimi dejavnostmi na področju pismenosti – od predstavitve novih programov in raziskav do primerov dobrih

---

² Raziskavo je predstavila *Siobhan Cahillane-McGovern*.

praks. Meniva, da nama je udeležba na konferenci pomagala umestiti in ovrednotiti lastno delo, hkrati pa nama je dala zagon za nadaljnji razvoj tega področja. Z veseljem pričakujemo naslednjo konferenco, ki bo leta 2009 na Portugalskem.

Ana Ileršič (ana.ilersic@acs.si) in
dr. Livija Knaflič (livija.knaflic@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih v nacionalnih in evropskih okvirih **Konferenci ADS, 30. in 31. avgusta 2007**

V zadnjih dveh dneh avgusta so se zvrstile kar tri strokovne prireditve, pomembne za razvijanje vseživljenjskega učenja v Sloveniji. Pedagoški inštitut in Ministrstvo za šolstvo in šport (v nadaljevanju MŠŠ) sta v prostorih Centra Evropa na Dalmatinovi 4 v Ljubljani izvedla delavnico, ki sta jo naslovlila *Ključne zamisli in temeljna terminologija vseživljenjskega učenja*, Andragoško društvo Slovenije (v nadaljevanju ADS) pa je v Vurnikovi dvorani Hotela Mons v dveh dneh priredilo dve konferenci – v četrtek, 30. avgusta, konferenco *Strategija vseživljenjskosti učenja v teoriji in praksi*, v petek, 31. avgusta, pa še konferenco *Nacionalna strategija za izobraževanje odraslih, pogled naprej*. Konferenci sta bili kar odmevni in sta privabili okrog 130 udeležencev s področja stroke, organov odločanja (resornih ministrstev) ter predstavnikov javnih in zasebnih izobraževalnih ter razvojnih organizacij iz vse države.

V četrtek sta bila tako kar dva zanimiva dogodka in mnogim strokovnjakom, publicistom in praktikom s področja vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih je bilo žal, da so morali med dogodkoma izbirati, saj bi se radi udeležili obeh; za celostno načrtovanje, izvajanje, promocijo in nadaljnji razvoj področja sta namreč pomembna oba vidika. Brez jasne terminologije ne bodo strateški dokumenti in izvedbeni akti nikoli povsem dorečeni, vedno bodo bele lise, ledino pa bomo orali s šepavimi konji.

Temeljni namen konferenc, ki ju je organiziralo ADS v sodelovanju s Pedagoškim inštitutom v Ljubljani in s finančno pomočjo Evropske komisije ter MŠŠ, je bil razpravljati predvsem o:

- ukrepov za udejanjanje *Operativnega načrta Strategije vseživljenjskosti učenja v Sloveniji*,
- poteh in postopkih za učinkovito izrabo sredstev Evropskega socialnega sklada (v nadaljevanju ESS) kot materialne podlage za udejanjanje operativnih načrtov v Sloveniji.

V razpravi naj bi udeleženci predstavili lastne izkušnje, oblikovali stališča in dali pobude za uspešno delovanje v prihodnje.

Konferenci sta rezultat pobude Andragoškega društva Slovenije, dane Ministrstvu za šolstvo in šport že leta 2006. Do realizacije je prišlo šele v letu 2007, ko je EU dodelila Sloveniji (MŠŠ) posebna sredstva za promocijo *Strategije vseživljenjskosti učenja v Sloveniji*.

Organizacijski odbor obeh konferenc so sestavljali: *Olga Drofenik* (vodja), *mag. Peter Beltram*, *dr. Petra Javrh*, *dr. Zoran Jelenc*, *Eva Klemenčič*, *Maša Stavanja* in *Ema Perme*.

Prva konferenca ADS: *Strategija vseživljenjskosti učenja v politiki in praksi*

Večji del programa prve konference ADS je zavzemala razprava o operativnem načrtu za udejanjanje *Strategije vseživljenjskosti učenja v Sloveniji*. Temeljila je na dokumentu, ki ga je sprejelo MŠŠ in je bil na konferencah prvič predstavljen v tiskani obliki. Umeščenost izobraževanja odraslih v *Strategijo* je predstavila državna sekretarka na MŠŠ, *dr. Alenka Šverc*. O pomembnejših elementih operativnega načrta za udejanjanje *Strategije* pa je govoril *dr. Zoran Jelenc*, vodja skupine za pripravo *Strategije* v Sloveniji. V razpravi je sodelovalo veliko udeležencev, kar je govorilo v prid predvidevanju, da je tema vroča in resnično potrebna temeljite obravnave. O tehtnejših prispevkih sodelujočih in zaključkih konference bo v prihodnji številki *Novičk* spregovorila *dr. Petra Javrh*.

V drugem delu programa prve konference je sledila predstavitev Razpisa ESS kot instrumenta za udejanjanje operativnih načrtov v Sloveniji. Razpis so predstavili: g. *Matija Vilfan* (Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko), ga. *Mateja Sedej* (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – v nadaljevanju MDDSZ), *dr. Andreja Barle Lakota*, g. *Elido Bandelj*, ga. *Darinka Cankar*, g. *Borut Čampelj* in g. *Boštjan Zgonc* (vsi z MŠŠ). V eni uri, kolikor je bilo časa za razpravo, so predstavniki ministrstev odgovarjali na vprašanja udeležencev. Možnost za temeljitejšo razpravo o učinkovitem črpanju sredstev ESS pa jim je ponujal program druge konference.

Druga konferenca ADS: *Nacionalna strategija za izobraževanje odraslih, pogled naprej*

Program druge konference je udeležencem uvodoma ponudil v razmislek vprašanje, kakšen je prispevek *Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih* (ReNPiO) k uresničevanju komunikeja EU *Za učenje ni nikoli prepozno* in *Akcijskega načrta o učenju odraslih*. Glavnina programa pa je zadevala predstavitve in razpravo o učinkoviti izrabi sredstev ESS.

Uvodno predstavitev je podal g. *Janez Mežan*, direktor Direktorata za srednje in višje šole ter izobraževanje odraslih na MŠŠ, v prispevku z naslovom *Izobraževanje in usposabljanje 2010 in razvoj strategije izobraževanja odraslih v Sloveniji*. Drugo plenarno predstavitev z naslovom *Prispevek Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih k uresničevanju komunikeja EU Za učenje ni nikoli prepozno in Akcijskega načrta o učenju odraslih* je imel *mag. Peter Beltram*, raziskovalec

Andragoškega centra Slovenije. Cilj njegovega prispevka je bil tudi oceniti aktualnost ReNPIO z zornega kota prednosti in usmeritev, ki jih je postavila EU.

Za nadaljnji razvoj področja izobraževanja odraslih je pomembna napoved g. *Mežana* in vsebinska utemeljitev mag. *Beltrama* o tem, da bo potrebno ReNPIO 'prenoviti', njen časovni okvir pa uskladiti z drugimi strateškimi dokumenti Slovenije za obdobje do leta 2013.

Drugi del konference je bil namenjen predstavitvi operativnega programa razvoja človeških virov 2007-2013 z osrednjimi temami, povezanimi s problemi pri dosedanjem črpanju sredstev ESS in nujnih spremembah v novi finančni perspektivi. Od tega dela konference so udeleženci pričakovali največ. S strani ministrstev so sodelovali: mag. *Monika Kirbiš*, direktorica Urada za kohezijsko politiko, in g. *Gorazd Jenko*, vodja sektorja za ESS (oba Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ga. *Evelyn Filip* (Direktorat za proračun, Sektor za upravljanje s sredstvi EU pri Ministrstvu za finance), mag. *Bojan Stanonik* (Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve v Oddelku za evropske zadeve in strukturne sklade) ter g. *Elido Bandelj*, vodja Sektorja za izobraževanje odraslih (oba MŠŠ). Po izčrpnih predstavitvah so bili na voljo za razpravo in pojasnila poleg navedenih še: g. *Danilo Volgemut* (Direktorat za trg dela in zaposlovanje na MDDSZ), g. *Jakob Jurček* (Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, kontrolna enota strukturnih skladov MŠŠ), ga. *Helga Kočever*, finančna sodelavka za področje Urada za šolstvo, in ga. *Jožica Aplenc*, finančna sodelavka za področje izobraževanja odraslih na domačem proračunu in tudi strukturnih skladih (obe MŠŠ). Mag. *Andrej Sotošek* (v imenu združenj Zveze ljudskih univerz, Društva za izobraževanje odraslih v srednjih šolah in Združenja izobraževalnih institucij, g.i.z.) ter podpisana, *Olga Drofenik*, sta predstavila izkušnje in pobude izvajalcev projektov ESS ter odgovarjala na ugotovitve predstavnikov ministrstev in na vprašanja udeležencev.

V tem prikazu se bom omejila samo na to, kar je po mojem osebnem mnenju najboljše, kar 'se nam je zgodilo' na konferenci, to pa je:

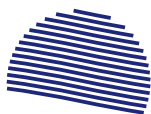
- nedvoumna prizadevanja vseh odgovornih, da bi sistem v novi perspektivi izboljšali;
- spoznanje plačilnega organa na Ministrstvu za finance, da številne pomanjkljivosti v dosedanjem črpanju kažejo na slabosti sistema in neustrezne kadrovske zmogljivosti v ministrstvih;
- veliko pripravljenost v Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko in v plačilnem organu, da bi izboljšali sam sistem ter pripravljenost za neposredno dogovarjanje z izvajalci o reševanju povsem konkretnih problemov;
- napoved predstavnika MŠŠ, g. *Stanonika*, da bo ministrstvo v bodoče tekoče plačalo nesporne zneske v zahtevkih izvajalcev, sporne pa potem, ko bodo izvajalci pomanjkljivosti odpravili;
- pobuda udeležencev, da ADS čim prej pripravi novo srečanje (delavnico), na katerem bi izvajalci predstavili povsem konkretne probleme in pobude, pred-

stavniki MŠŠ in drugih ministrstev pa bi pojasnjevali, kaj je zakonsko sprejemljivo in kaj bodo v novi perspektivi spremenili v skladu s svojimi pristojnostmi, da bi sistem črpanja izboljšali.

Organizator konference – ADS – je udeležencem (izvajalcem) ponudil možnost, da v desetih dneh po končani konferenci sporočijo pobude in predloge. Organizacijski odbor jih bo vključil v končni predlog pobud za izboljšanje sistema črpanja sredstev, jih posredoval ustreznim službam, ter jih zaprosil za odgovore o tem, kakšna bo usoda predlogov.

Izčrpnjše poročilo s predstavitvijo stališč, pobud in predlogov, danih na konferencah, bomo objavili v oktobrskih Novičkah.

Olga Drofenik (olga.drofenik@quest.arnes.si), ADS,
in Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

Andragoško društvo Slovenije

Poročilo o letni skupščini društva

V četrtek, 30. avgusta 2007, je Andragoško društvo Slovenije (ADS) opravilo svojo letno skupščino, prvo v novem mandatu Izvršilnega odbora, ki je bil imenovan septembra 2005. Pravilnik ADS predvideva, da se skupščina opravi vsako leto. Če bi jemali to zahtevo formalistično, bi bila smotrnost sklicevanja skupščine vprašljiva in bi pomenila le nekakšno, morda tudi nekoristno in neproduktivno obveznost članov. Sklicevanje skupščine pa je lahko, če ni le izpolnjevanje formalnih zahtev, koristna oblika sodelovanja in povezovanja članstva. To lahko zanesljivo rečemo za letošnjo skupščino, ki je napovedovala koristne in potrebne razprave, imenovanje častnih članov in članic ADS pa jo je povzdignilo tudi v svečan in zanimiv dogodek.

Letošnja skupščina ni bila volilna, zato pa se je lahko bolj posvetila vsebinskim in aktualnim vprašanjem. Tudi obravnavanje poročil o delu in finančnem poslovanju društva v prvi polovici zdajšnjega mandatnega obdobja (za leti 2006-2007) ter predstavitev programa in usmeritev ADS v preostalem delu tega mandata (za leti 2008 in 2009)¹ ni bilo

¹ Poročila o delu in Programa dela na tem mestu ne bomo podrobno prikazovali, bralci Novičk ste se o obeh lahko seznanili že v poročilih o 8. in 9. seji Izvršilnega odbora ADS, o čemer smo vam poročali v dveh številkah Novičk (april-maj in junij 2007).

le zadoščanje formalnostim, ki jih zahteva Pravilnik. Skupščina je prepričljivo podprla in potrdila nove poudarke v dejavnosti ADS, ki jih najbolj označuje, kot poglobljena prednost, poglobljeno delovanje za razvoj andragoške stroke in razvoj izobraževanja odraslih kot strokovnega področja. To želi društvo v svojem nadaljnjem delovanju doseči z:

- večjo naravnostjo k vprašanjem, ki zanimajo člane in 'uporabnike' društva, pri tem so ciljne populacije zlasti strokovnjaki, tako teoretiki kot tudi praktiki;
- dialogom med strokovnjaki na organiziranih strokovnih razpravah o izobraževanju odraslih;
- zastopanjem pozicij andragogike in izobraževanja odraslih v nastalih družbenih razmerah;
- izkazovanjem pozornosti tudi starejšim članom ADS (seniorjem) in študentom;
- pospeševanjem izmenjave dobrih praks in informacij na strokovnem področju;
- partnerskim sodelovanjem z drugimi združenji in ustanovami s področja izobraževanja odraslih.

Skupščina podpira organizacijsko poživitev pri delovanju društva, ki se kaže v ustanavljanju komisij in sekcij, s čimer se bo dejavnost ADS decentralizirala in približala zanimanju članov. Podporo so dobile že predlagane komisije in sekcije (za strokovne razprave, za sistem izobraževanja odraslih, za materialno-finančna vprašanja), pa tudi tiste, katerih ustanovitev je šele napovedana, to pa sta: sekcija za kakovost izobraževanja odraslih in sekcija za pravičnost v izobraževanju odraslih.

Udeleženci skupščine so soglasno podprli predlagana izhodišča za spremembe Pravilnika ADS. Poglavitne spremembe so:

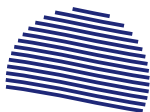
- ugotoviti zakonske možnosti, da bi se v društvo vključevale poleg fizičnih oseb tudi zainteresirane organizacije;
- ugotoviti zakonske in druge možnosti, da bi bilo Ministrstvo za šolstvo in šport soustanovitelj ADS;
- vnesti v Pravilnik določbo, da je ADS društvo, ki deluje v javnem interesu (ta status podeljuje Ministrstvo za šolstvo in šport);
- nova prerazporeditev ali dopolnitev dejavnosti, nalog in ciljev društva, upoštevajoč nove potrebe in okoliščine;
- ukinitvev podružnic in okrepitev vloge delovanja društva prek sekcij, komisij in drugih organizacijskih oblik;
- nova opredelitev načina delovanja in doseganja sklepčnosti skupščine, potem ko bodo ukinjene podružnice, ki so bile po dosedanem Pravilniku dolžne delegirati člane za odločanje na skupščini;
- poenostaviti opredelitve dela Častnega razsodišča v Pravilniku o delu ADS.

Skupščina je sprejela sklep, da se od 1. januarja 2008 določi nova višina članarine, ki bo znašala 16 EUR za člane in 8 EUR za upokoјence. Študentje bodo tudi v prihodnje oproščeni plačila članarine, prav tako tudi častni člani.

Izvršilni odbor ADS je predlagal skupščini, da podeli naziv častnih članov in članic osmim osebam, ki so zaslužne bodisi za razvoj ADS bodisi za razvoj izobraževanja odraslih in andragogike. Skupščina je soglasno potrdila predlog in podelila ta častni naziv *Tilki Blaha, Štefanu Huzjanu, prof. dr. Ivanu Kejžarju, prof. dr. Ani Krajnc, Marjanu Lahu, Dunji Simsič, mag. Jožetu Valentinčiču in Mariji Vogrič*. Častne člane predstavljamo v nadaljevanju.

Po celodnevem delu na konferenci *Strategija vseživljenjskosti učenja v politiki in praksi* se je udeležencem skupščine poznala utrujenost. Načrtovana strokovna razprava o vsebini in načinih izpeljave strokovnih razprav in posvetov ADS (te naj bi društvo v prihodnje organiziralo vsak mesec), je bila tako krajša, kot bi si po svojem pomenu zaslužila. Za to bo treba poiskati drugo, časovno ustrežnejšo priložnost.²

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Andragoško društvo Slovenije dodelilo naziv
častni član

Predstavitev častnih članic in članov društva

Izvršilni odbor Andragoškega društva Slovenije je na svoji 7. seji, 25. januarja, predlagal, da podelimo nazive častnih članov in članic nekaterim, ki so zaslužni bodisi za razvoj ADS bodisi za razvoj izobraževanja odraslih in andragogike. Letna Skupščina ADS je predlog Izvršilnega odbora soglasno potrdila, tako so od 30. avgusta dalje prve častni članice in člani društva: *Tilka Blaha, Štefan Huzjan, prof. dr. Ivan Kejžar, prof. dr. Ana Krajnc, Marjan Lah, Dunja Simsič, mag. Jože Valentinčič in Marija Vogrič*. Objavljamo utemeljitve, ki jih je pripravil Izvršni odbor ADS.

Tilka Blaha

Med tistimi, ki so takoj po drugi svetovni vojni delovali na področju izobraževanja odraslih, je bila ena najbolj dejavnih *Tilka Blaha*. S srcem in dušo se je posvetila tej dejavnosti, ki jo v teh zgodnjih obdobjih razvoja andragogike pri nas lahko označimo predvsem kot kulturno in prosvetiteljsko delo. *Tilka Blaha* je tudi kasneje, ves čas svoje-

² O temah, ki so bila že predlagane, in o izidih ankete med člani boste zainteresirani obveščeni na spletnih straneh ADS (<http://www.andragosko-drustvo.si/>) in v Novičkah.

ga dejavnega obdobja pred upokojitvijo, delovala na vodstvenih položajih tako v izobraževanju odraslih kot tudi v dejavnostih za razvoj človekovih pravic. Tako je bila tudi med pobudniki, ustanovitelji in nosilci Andragoškega društva Slovenije, njegov razvoj pa je spremljala tudi kasneje, vse do danes. Bila je ena od predsedujočih v društvu v prvih desetih letih njegovega delovanja, a tudi ko ni bila nosilka najvišje društvene funkcije, je z društvom tesno sodelovala in pospeševala njegovo povezovanje z drugimi sorodnimi organizacijami. To so ji omogočali položaji, ki jih je zasedala bodisi v Zvezi delavskih univerz Slovenije bodisi v kulturno-prosvetnih organizacijah (tedanji Zvezi Svobod in prosvetnih društev) bodisi v Zvezi sindikatov Slovenije. Povsod, kjer je bila dejavna, je delovala v korist razvoja izobraževanja odraslih in si prizadevala, da je Andragoško društvo Slovenije dobivalo družbeno veljavo in podporo. Tilka Blaha je bila eden tistih stebrov, brez katerih ne bi bilo mogoče zgraditi Andragoškega društva Slovenije in ki so pomenili temelje za vse njegovo nadaljnje delovanje.

Štefan Huzjan

Funkcijo predsednika Andragoškega društva Slovenije je prevzel leta 1977, to je bilo v času, ko je bilo v društvu čutiti nekakšno stagnacijo po začetnem zagonu in desetletnem delovanju. Predsednik društva je bil le šest let, a v teh letih je društvo in njegovo delo preporodil. Pripeljal ga je od sorazmerno majhne in šibko organizirane organizacije do programske in organizacijsko urejenega, samostojnega in dejavnega stanovskega združenja. Poleg tega, da je društvo organizacijsko uredil in ga postavil na trdnjše gnotne temelje, je zaslužen tudi za razširitev koncepta in dejavnosti društva: medtem ko je pred njegovim nastopom v društvenem delovanju še prevladoval kulturno-prosvetiteljski koncept in se je društvo povezovalo predvsem z delavskimi univerzami in spodbujalo predvsem programe splošnega izobraževanja, je Andragoško društvo Slovenije pod *Huzjanovim* vodstvom uspelo povezati vse dejavnosti izobraževanja odraslih v Sloveniji, tudi tiste v podjetjih in različnih drugih ustanovah ter za potrebe zaposlenih. Med številnimi novostmi, ki jih je vpeljal, jih omenimo le nekaj: spodbudil je ustanavljanje podružnic in komisij (tedaj je začela v Mariboru delovati prva podružnica društva); organiziral je akcije za povečanje članstva; uveljavil je dejavnosti ADS pri preobrazbi vzgoje in izobraževanja; začel je izdajati informacijski bilten za člane z naslovom *ADS Informacije*; dal je pobudo za ustanovitev strokovne revije za izobraževanje

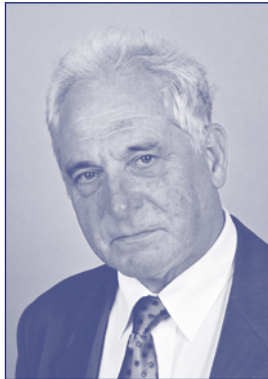

odraslih. *Štefan Huzjan*, ki je bil tudi po prenehanju funkcije predsednika v društvu dejaven vse do leta 1991 (med drugim je bil tudi predsednik gospodarske komisije), je zaslužen predvsem za temeljito prenovitev dela Andragoškega društva Slovenije po obsegu in kakovosti. V svoji tedanji ustanovi – Izobraževalnem centru Ljubljanske banke – je dve leti gostil Zvezo andragoških društev Jugoslavije in ji nudil poleg materialne podpore tudi pomoč pri izpeljavi njenega programa.

Ivan Kejžar

Je eden pionirjev razvoja izobraževanja odraslih pri nas in tako tudi razvoja Andragoškega društva Slovenije. V obdobju nastajanja Andragoškega društva Slovenije, to je konec šestdesetih let, je zaslužen za povezovanje z že prej delujočim Društvom organizatorjev izobraževanja in kasneje z drugimi združenji, zlasti s Skupnostjo izobraževalnih centrov Slovenije in Zvezo društev kadrovskih delavcev Slovenije. Najbolj dejaven je bil pri izobraževanju in usposabljanju izobraževalcev odraslih na Fakulteti za organizacijske vede (v nadaljevanju FOV) v Kranju pri Univerzi v Mariboru, kjer je med drugimi predmeti predaval predmet *Organizacija izobraževanja*. V več zavodih za organizacijo in izobraževanje – med temi tudi na Zavodu za šolstvo SRS – je deloval kot organizacijski in pedagoški svetovalec. Njegovo poglavitno raziskovalno področje je bilo *sistem in organizacija izobraževanja v podjetju*. Mnogi posveti, seminarji in strokovna srečanja so bili v začetnem obdobju delovanja Andragoškega društva Slovenije izpeljani s sodelovanjem *Ivana Kejžarja* in FOV, ustanove, kjer je deloval do upokojitve in kjer je dejaven še danes. Za strokovno delo na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji je prejel več nagrad, med temi Nagrado Ivana Bertoncija (1988), Nagrado Republike Slovenije na področju šolstva za življenjsko delo na področju izobraževanja odraslih ter Priznanje Andragoškega centra Slovenije za izjemne strokovne in promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih (obe leta 2002). Dejavnost *Ivana Kejžarja* v Andragoškem društvu Slovenije se ne kaže toliko v prevzemanju vodstvenih vlog kot v tem, da je z društvom povezan ves čas, od njegovih začetkov pa vse do danes.

Ana Krajnc

Takoj ob vstopu v Andragoško društvo Slovenije je postala njegova ne le zelo dejavna članica, temveč tudi nosilka strokovnih pobud in projektov. Domala ves čas, odkar je v društvu, je bila članica vodstvenih organov, v enem obdobju tudi njegova predsednica. Bila je tudi predsednica Komisije za mednarodno sodelovanje. Tako je ves čas vplivala na delo društva,

zlasti pa je bila ena ključnih oseb pri strokovni krepitvi ADS ter pospeševalka razvoja andragoške stroke in strokovnega dela ne le v društvu, temveč tudi v Sloveniji nasploh.

Prezemala je najbolj zahtevne strokovne naloge: bila je nosilka številnih referatov na strokovnih posvetih in strokovnih tem pri izobraževanju članov društva ter pri reševanju njihovih in društvenih strokovnih vprašanj. Poleg tega najširšega razpona delovanja ima še posebne zasluge na dveh področjih: bila je pobudnica za ustanovitev slovenske Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki je v začetni fazi svojega delovanja delovala pri Andragoškem društvu Slovenije kot njegova sekcija; povezovala je delovanje Andragoškega društva Slovenije s sorodnimi dejavnostmi (strokovnimi organizacijami, združenji, posamezniki) v tujini in v drugih jugoslovanskih republikah. Bila je članica vodstvenih organov v najpomembnejših združenjih andragogov v svetu. Le njej je iz Slovenije pripadla odgovorna in častna naloga, da je predsedovala Zvezi andragoških društev Jugoslavije. Za svoje zasluge je prejela najvišje republiško priznanje v vzgoji in

izobraževanju – Žagarjevo nagrado za področje izobraževanja odraslih (1988). V istem letu je dobila tudi najvišje priznanje Zveze andragoških društev Jugoslavije. Leta 1995 je udeležila dolgoletno željo slovenskih andragogov in skupaj z Andragoškim društvom Slovenije ustanovila prvo slovensko andragoško revijo *Andragoška spoznanja*. Ana Krajnc si zasluži laskavi naziv *ambasadorke slovenske andragogike v svetu*.

Marjan Lah

Marjan Lah je bil dolga leta na vodstvenih položajih Zveze delavskih univerz Slovenije. V letih 1971-1978 je bil predsednik Sveta Zveze delavskih univerz Slovenije; potem, ko je

bila ta funkcija opuščena, pa je bil predsednik Izvršilnega odbora Zveze. V tistem času je bila Zveza delavskih univerz domicilna ustanova za Andragoško društvo Slovenije. Tam je bil njegov sedež, a tudi dejavnosti društva so bile tesno povezane z dejavnostjo Zveze. Na tak način je bil *Marjan Lah* ne le tesno povezan z delovanjem ADS, temveč je bil z njim povezan tudi organizacijsko, vsebinsko in finančno. Andragoško društvo Slovenije je bilo tedaj odvisno od Zveze; kot vodilni mož Zveze je imel *Marjan Lah* hkrati tudi odločilno vlogo pri delovanju in razvoju društva. Vemo pa, da je bila Zveza delavskih univerz tedaj zelo močna strokovna organizacija, ki je odločilno vplivala na razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji. V tej povezavi je bil *Marjan Lah* eden najbolj zaslužnih za razvoj andragogike in izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Dunja Simsič

Bila je zelo dejavna tajnica Andragoškega društva Slovenije že v prvem desetletju njegovega delovanja; to funkcijo je opravljala v letih 1975-1980. Je med soustanovitelj

Andragoškega društva Slovenije v njegovem drugem obdobju, ki se je začelo leta 1978 pod predsedovanjem Štefana Huzjana. V tem času je bila še posebno dejavna pri organiziranju visokošolskega izobraževanja odraslih v Sloveniji, ki je potekalo v sodelovanju z Reško fakulteto za industrijsko andragogiko, saj tedaj še nismo imeli programa andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. S to dejavnostjo je pomembno vplivala na razvoj andragoških kadrov v Sloveniji. Je soavtorica različnih programov za usposabljanje odraslih, še posebno za usposabljanje učiteljev s področja didaktike in metodike poučevanja in tudi drugega izobraževanja s pedagoško-andragoško vsebino, kasneje tudi računalniškega opismenjevanja slovenskih pedagoških delavcev. To so ji omogočala mesta samostojne strokovne sodelavke, vodje skupine za splošno izobraževanje in skupine za veri-

fikacijo tečajev tujih jezikov pri Zvezi delavskih univerz Slovenije, pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport in pri Zavodu Republike Slovenije za šolstvo. Kot avtorica in soavtorica je sodelovala pri več publikacijah, v nekaterih, kot ista *Izobraževanje in poklicno usmerjanje žensk ter Družbeno-politična angažiranost žensk v Socialistični republiki Sloveniji*, je povezovala svoje pedagoško in andragoško znanje z družbeno aktualno vsebino. To kaže tudi *Okvirni program vzgoje in izobraževanja občanov za varstvo in humanizacijo človekovega okolja* (1978), ki je bil prvi takšen program v Jugoslaviji.

Jože Valentinčič

Je prvi predsednik Andragoškega društva Slovenije in kot tak bo trajno zapisan v zgodovino razvoja izobraževanja odraslih v Sloveniji. Ko analiziramo ustanovitvene dokumente in program, ki si ga je zastavilo društvo že ob začetku svojega delovanja, se ne moremo načuditi tako vizionarstvu in zrelosti, ki se zrcalita v njem. Toda to je bilo tudi sicer značilno za *Jožeta Valentinčiča*. In če se vprašamo, kako je bilo to mogoče, saj si v času, ko je *Jože Valentinčič* začel delovati, v Sloveniji še ni bilo mogoče pridobiti formalne andragoške izobrazbe, kaj šele specializacije, je odgovor na dlani: to mu je omogočil tisti pravi občutek za značilnosti in posebnosti izobraževanja odraslih, ki odlikuje prav pionirje andragogike vsepovsod po svetu. To je tudi najustreznejša podlaga, da si znanje in izobrazbo pridobiš na andragoški način, to je predvsem z vztrajnim samostojnim izobraževanjem in učenjem ob delu. *Jože Valentinčič* je pravi in pristni pio-

nir izobraževanja odraslih in predvsem nosilec njegovega razvoja v slovenski praksi, še posebno v času, ko je začelo delovati Andragoško društvo Slovenije. Odločilno vlogo je imel tako pri razvijanju izobraževanja odraslih v delavskih univerzah kot tudi v šolah; na obeh področjih je imel dolga leta vodstveni položaj. Tako je bilo tudi v društvu, saj je bil nosilec različnih najpomembnejših funkcij v prvih petnajstih letih njegovega delovanja, od leta 1968 do 1983 (poleg predsedovanja je bil še podpredsednik in dolgoletni član izvršilnega odbora). Bil pa je ves čas, v času njegove aktivne delovne dobe in tudi še kasneje, nosilec različnih izobraževalnih in drugih projektov ter referatov in predavanj. Je drugi dobitnik najvišjega republiškega priznanja v vzgoji in izobraževanju - Žagarjeve nagrade za področje izobraževanja odraslih (1986). Ob *Tilki Blahi* je *Jože Valentinčič* drugi nosilni steber, ki je postavil trdne temelje vsemu nadaljnjemu delovanju Andragoškega društva Slovenije.

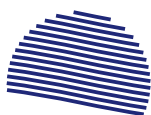

Marija Vogrič

Kjer je volja, je pot, bi lahko rekli za *Marijo Vogrič*, če želimo opisati njen značaj in hkrati tudi prispevek k razvoju Andragoškega društva Slovenije in tudi izobraževanja odraslih v Sloveniji. Tudi za njeno označitev ni toliko pomembno to, da je bila članica izvršilnega odbora društva v enem najbolj intenzivnih obdobjih njegovega delovanja, to je v osemdesetih letih. Mnogo bolj pomembno je to, da je bila nenehno živ in iščoči duh, kar ji je omogočilo, da je bila pobudnica in nosilka številnih zamisli in akcij za razvoj izobraževanja odraslih. Bila je prva predsednica in ustanoviteljica zelo dejavne Sekcije za izobraževalno tehnologijo (1984) in nosilka številnih projektov na tem področju, tako izobraževalnih kot tudi organizacijsko-izvedbenih. Je ena tistih, ki so z lastnim zgledom ne le spodbudili, temveč tudi v praksi izpeljali novo organizacijsko shemo, tj. členitev ADS in decentralizacijo delovanja na podružnice, sekcije in komisije. Bila je prva predsednica Komisije za politiko in sistem izobraževanja odraslih ter pobudnica ustanovitve podružnice za Obalno-kraško območje in njena zelo dejavna članica in organizatorica. Še bolj pa je svojo andragoško in hkrati umetniško-ustvarjalno naravo uveljavila kot ustanoviteljica in nekajletna voditeljica Sekcije za učno in izobraževalno tehnologijo. Tu ni bila samo učiteljica in voditeljica, temveč tudi ustvarjalka projektov, ki so temeljili na uporabi avdio-vizualnih sredstev; bila je živ zgled, kako se uspešno izdelava

filmski ali video projekt. *Marija Vogrič* je bila prva dobitnica najvišjega republiškega priznanja v vzgoji in izobraževanju – Žagarjeve nagrade za področje izobraževanja odraslih (1982). Bila je tudi med tistimi, ki so dobili priznanje Andragoškega društva Slovenije že prvo leto, ko so bila ta priznanja podeljena (1987). Vsa leta je bila zelo dejavna članica društva in sodelavka, pogosto pa tudi nosilka različnih programov dejavnosti (zlasti za izobraževanje andragogov in pri strokovnih posvetovanjih) in drugih projektov društva. Je ena od 'duš' Andragoškega društva Slovenije, kar še posebno velja za obdobje njegovega razcveta v osemdesetih letih.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Center vseživljenjskega učenja Dolenjske

Pomen portala projekta z vidika svetovanja in informiranja odraslim

Vizija projekta *Center vseživljenjskega učenje Dolenjske* (v nadaljevanju CVŽU Dolenjska), ki ga koordinira RIC Novo mesto, je nuditi odraslim in mladini v regionalnem okolju podporo pri njihovem učenju, s poudarkom na neformalnem vseživljenjskem učenju. Na ta način želimo omogočiti širše sodelovanje vseh prebivalcev v vseživljenjskem neformalnem učenju, še zlasti tistim skupinam, ki se trenutno še ne zavedajo pomena učenja ali pa preprosto nimajo dostopa do virov le-tega in so v njem najslabše udeleženi. Tako je eden glavnih namenov projekta v mrežo vključiti čim večje število partnerskih organizacij, ki se v regiji ukvarjajo z informiranjem, svetovanjem, vseživljenjskim učenjem in razvojem človeških virov, in razviti močan center vseživljenjskega učenja, ki bo z dejavnostjo informiranja in svetovanja zagotovil prebivalcem podporo pri vključevanju v vse oblike vseživljenjskega učenja s podporo informacijsko-komunikacijsko tehnologije (v nadaljevanju IKT).

Za uresničevanje omenjene vizije smo si med drugim postavili cilj – vzpostaviti enotno platformo/spletni portal (<http://www.cvzu-dolenjska.si/>), ki bo služil kot podpora dejavnostim CVŽU Dolenjske, promoviral njegovo dejavnost, članom mreže in vsem uporabnikom pa omogočal uporabo baz podatkov, obstoječih in na novo razvitih gradiv za samostojno učenje in e-gradiv, promoviral vseživljenjsko učenje in udeležencem omogočil dostop do svetovanja, informiranja in gradiv za učenje s pomočjo spleta. Portal je v prenovljeni podobi zaživel aprila 2007. Obiskovalec spletnega portala lahko na prvi strani poleg podatkov *o projektu, partnerjih*, ki so v projekt vključeni, in *velikosti območja*, ki ga projekt pokriva, dobi še pomembne podatke, ki

so razporejeni v tri področja: *Novice*, *Dogodki v regiji* in *Razpisi*. Na prvi strani se nahajata še levi in desni meni.

Za prebivalce in vse, ki potrebujejo informacije o formalnih in neformalnih oblikah učenja, ter za potrebe Svetovalnega središča Novo mesto neprecenljivo vrednost predstavlja *baza podatkov o ponudbi izobraževalnih možnosti v JV regiji*. Nastala je s preoblikovanjem že obstoječe lokalne baze podatkov za potrebe svetovalnega središča. Analiza obstoječe baze podatkov je namreč pokazala, da ne zadošča vsem potrebam po informacijah, ki smo jih beležili v svetovalnem središču. Poleg tega je bila zasnovana tako, da je vsebovala podatke o posameznih izobraževalnih področjih, ki so vključevali podatke o organizaciji in podatke o posameznih programih (ti so zajeli podatke o imenu, številu vpisnih mest, trajanju, organizaciji, ceni, načinu plačila ipd.). Zaradi širitve dejavnosti svetovanja in informiranja pa se je pokazala težava posodabljanja te baze, saj bi moral za to skrbeti svetovalec v središču. Ker to ni bilo izvedljivo, smo razpolagali z nepopolno bazo in vsakič smo iskali informacije na novo, neposredno pri izvajalskih organizacijah. Poleg tega smo razširili področje delovanja in vse izobraževalne ponudbe nismo imeli na voljo. Seveda pa je zaradi načela kakovostnega in celostnega informiranja in svetovanja, zaradi same velikosti področja, ki ga pokriva svetovalno središče, zaradi pomanjkanja informacij o posameznih izobraževalnih organizacij na nacionalni ravni, zaradi dostopa do možnosti neformalnega izobraževanja v okolju in nenazadnje zaradi dostopa do potrebnih informacij v vsakem trenutku potrebna celostna baza podatkov. Tako smo pri odločitvi, ali posodobiti že obstoječo bazo podatkov ali oblikovati novo, odločili za slednje. V posebni delavnici, kjer so bili prisotni svetovalci Svetovalnega središča Novo mesto, predstavniki RIC-a in partnerjev v projektu ter predstavnik uporabnika, določili strukturo te baze in se odločili, da znotraj posameznega področja predstavimo zgolj izvajalske organizacije in spletno povezavo na te organizacije. Posamezna področja pa smo razdelili na: pridobitev izobrazbe, vseživljenjsko učenje, pomoč pri učenju, zaposlitvene možnosti, projektno učenje mladih, usposabljanje za življenjsko uspešnost in univerza za tretje življenjsko obdobje. Prednosti te baze podatkov se kažejo v:

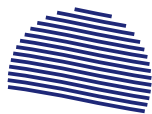
- zagotavljanju točnih in posodobljenih informacijah in vseh možnosti, ki jih stranka v svetovalnem središču ali obiskovalec portala ima;
- omogočanju primerjav med izvjalci programov (oseba se lahko sama odloči za najprimernejšega);
- omogočanju pregleda in dostopa do informacij doma;
- hitrem dostopu do informacij in nudenju možnosti za vzpostavitev sodelovanja z organizacijami v okolju.

Poudariti je treba, da so organizacije v okolju in posamezniki povabljeni k posodabljanju in dopolnjevanju te baze. Z vidika osebnega svetovanja in informiranja se je pokazala za zelo učinkovit vir informacij, tistim bolj spretnim v uporabi IKT pa omogoča hiter dostop do želenih podatkov in prihrani obisk v središču, pa še moti-

vacija za pridobivanje znanja se ohranja, saj vemo, da lahko ta ob pomanjkanju informacij hitro uplahni.

V zadnjem času smo v svetovalnem središču kar nekaj časa namenili promociji portala in njegovi predstavitvi različnim ciljnim skupinam (takim, ki imajo doma dostop do interneta in takim, ki ga nimajo, lahko pa prihajajo v središče za samostojno učenje) in usposabljanju za uporabo le-tega. Več pozornosti je treba posvečati prav ciljnim skupinam manj izobraženih in tistih, ki imajo omejene možnosti za vključevanja v oblike vseživljenjskega učenja. Tudi v tem vidimo poslanstvo Svetovalnega središča Novo mesto.

Polona Tratar (polona.tratar@ric-nm.si),
Svetovalno središče Novo mesto

Na poti do znanja

Znanja je za vse dovolj

Razvoj človeških virov za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju, s posodabljanjem sistemov izobraževanja in usposabljanja ter spodbujanjem vseživljenjskega učenja.

(Cilj razvojne prednosti razvoja človeških virov in vseživljenjskega učenja,
OP ESS 2007-2013)

Priprave *Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013*¹ (v nadaljevanju OP ESS 2007-2013) so se začele že pred nekaj leti. Danes imamo spisan program za omenjeno obdobje, zapisani pa so tudi konkretni cilji.

Program je sicer razdeljen na več področij, nas pa bo zanimalo predvsem vseživljenjsko učenje v okviru vlaganja v razvoj človeških virov. Želimo imeti konkurenčno gospodarstvo, kjer pa ni pomembno le to, da so podjetja inovativna, temveč da se začnejo povezovali izobraževalni in razvojni sektor ter gospodarstvo, da se začne več vlagati v raziskave in razvoj, v delovno silo, ki naj bo visoko usposobljena, ter slediti uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju IKT). Glede na to, da je tudi e-izobraževanje del sodobne IKT, ki v Sloveniji počasi dobiva svoje mesto kot nov način izobraževanja zaposlenih, je verjetno tudi to eden ključnih elementov vseživljenjskega učenja.

¹ Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko; 16. februar 2007

Izobraženost prebivalstva in vlaganje v človeške vire se povečuje. Danes ni pomembno, s kakšno doseženo izobrazbo stopimo na trg dela, temveč predvsem to, koliko še vlagamo v pridobivanje novih znanj, ko smo že na trgu dela. Vse bolj pomembno je neformalno izobraževanje, ki nam omogoča prepoznavanje in razvoj lastnih zmožnosti. Tudi delodajalci vedno bolj stremijo za tem. Pri prijavi na prosto delovno mesto ni pomembno le formalno potrdilo o izobrazbi, temveč tudi izkušnje in dodatna razgledanost ter prilagodljivost različnim delovnim potrebam in navadam. Čeprav izobrazbena raven slovenskega prebivalstva narašča (ne le pri mladih), pa raziskave kažejo, da je Slovenija na tem področju v zaostanku, predvsem za skandinavskimi državami. Kljub temu da vedno bolj govorimo o tem, da se povečuje vlaganje v človeške vire, pa je to predvsem opazno pri zaposlenih z višjo izobrazbo oziroma pri tistih, ki so zaposleni na bolj odgovornih delovnih mestih. To ni prav, saj moramo vlagati v zaposlene na vseh ravneh, kajti tudi delavci v proizvodnji morajo razvijati svoj 'kapital'. Vloga kadrovske službe prehaja iz administrativnega na področje upravljanja z zaposlenimi z izdelavo osebnih izobraževalnih načrtov, načrtovanjem kariere, z vlaganjem v vertikalno in horizontalno komunikacijo znotraj podjetij ipd. Pa vendar je takih kadrovikov glede na število zaposlenih še premalo.

OP ESS 2007-2013 se bo s svojimi projekti osredotočal predvsem na regije, ki so v Sloveniji v tem pogledu manj razvite. Kot orientacijo naj navedem podatek, da je najnižje število let šolanja (10,02 let) in prav tako delež oseb z visoko in višješolsko izobrazbo (4 %) v Pomurski regiji, največ pa v Osrednjeslovenski regiji, kjer je število let šolanja 11,27 in delež oseb z visoko in višješolsko izobrazbo 11,60 %.

Glavni cilj OP ESS 2007-2013 je doseči pozitivne rezultate, ki bodo imeli dolgoročne učinke. Prav zaradi tega bo podpiral tiste dejavnosti, ki bodo k temu največ pripomogle. Glavni cilj – povečati število vključenih v izobraževanje in usposabljanje – bodo dosegli s pomočjo naslednjih doseženih rezultatov (prvi podatek pove sedanje stanje, drugi pa stanje na koncu obdobja):

- povečati delež odraslih, vključenih v vseživljenjsko učenje s 15,3 % na 20,7 %;
- povečati delež zaposlenih s krajšim delovnim časom v skupni zaposlenosti z 10,1 % na 15 %;
- prenoviti 150 javno veljavnih programov;
- skrajšati povprečen čas posamičnega sodnega postopka z 9,5 mesecev na 6 mesecev.

Vplivi, ki bodo to omogočili, so naslednji:

- skrajšanje povprečnega trajanja brezposelnosti z 2 let in 1 meseca za 50 %,
- ustvariti 22.400 (bruto) novih delovnih mest,
- zmanjšati razlike med stopnjo registrirane brezposelnosti moških in žensk,
- zvišati stopnjo delovne aktivnosti za skupino od 55 do 64 let,
- zmanjšati koeficient variacije regionalne brezposelnosti.

Da boste v igri za finančna sredstva tudi sami, je najbolje, da redno obiskujete spletne strani z razpisi ESS, obsežnejši opis OP ESS 2007-2013 pa najdete tudi na spletni strani Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (<http://www.bistra.si/pdf/op-ess.pdf>).

Postanite tudi vi del ekipe, ki bo dosegala zastavljene cilje!

O izkušnjah slovenskih podjetij pri sodelovanju na razpisih preberite članke v septembrski številki e-mesečnika Znanje: <http://www.edupool.net/znanje/znanje.htm>.

Alenka Loboda (info@edupool.si),
Edupool – ponujamo izobraževanja

PRIPRAVLJAMO

'Mobing' - psihično in čustveno nasilje na delovnem mestu

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje

Ste že imeli kdaj občutek, da se nad vami na delovnem mestu izvaja psihično ali čustveno nasilje? Če imamo v mislih le enkratno dejanje, je verjetno ta občutek doživel že vsakdo od nas. Beseda 'mobing' izhaja iz glagola *to mob*, ki v slovenskem prevodu pomeni *planiti na, napasti, lotiti se koga*. Izraz je skoval etnolog *Konrad Lorenz*, ki je 'mobing' označeval kot napad skupine živali na vsiljivca. Švedski psiholog *Heinz Leymann* je leta 1995 opazoval dogajanja na delovnem mestu in podal strokovno definicijo 'mobinga'. Definiral ga je kot »*konfliktov polno komunikacijo na delovnem mestu med sodelavci ali med podrejenimi in nadrejenimi, pri čemer je napadena oseba v podrejen položaju in izpostavljena sistematičnim in dlje časa trajajočim napadom ene ali več oseb z namenom odstranitve iz delovne organizacije oziroma sistema*«¹.

Pri 'mobingu' gre torej za procesno dejanje, o njem lahko govorimo šele takrat, ko je oseba, ki je v podrejenem položaju, najmanj šest mesecev izpostavljena psihičnim in čustvenim napadom v delovnem okolju.

Kdo so najpogostejše žrtve 'mobinga'? Večina ljudi najprej pomisli, da gre za psihično in čustveno nasilje s strani vodij, zaposleni ali podrejeni pa je žrtev. Na tem mestu je zanimiv podatek, da vodje celo v manjši meri izvajajo 'mobing' kot pa sodelavci. Pobudniki 'mobinga' so v 44 % sodelavci, v 37 % nadrejeni, v 10 % podrejeni in nadrejeni skupaj ter v 9 % podrejeni.

In kako lahko ukrepamo? Najboljša preventiva je prav gotovo izobraževanje. Švedska je na področju 'mobinga' v veliki prednosti, saj so pripravili zbirko videokaset, s katerimi zaposlene ozaveščajo o tem pojavu.

Kako pa naj se lotimo preprečevanja 'mobinga' v Sloveniji? Za začetek bo potrebno najprej urediti delovno zakonodajo, čeprav je jasno, da zgolj z zakoni tega pojava ne bomo niti preprečili niti omejili. Da nek problem lahko začnemo reševati, je pomembno, da ga ljudje najprej ozavestijo, nato pa načrtno sprejmejo strategijo boja proti njemu.

¹ Leymann, H.: Mobbing, Rowohlt Tb, USA; 1993

Izobraževanje in ozaveščanje v tej strategiji vsekakor predstavljata najpomembnejšo vlogo.

O vsem tem, tudi o konkretnih podatkih in ukrepih, ki so se že začeli na tem področju izvajati v letošnjem letu, bomo lahko razpravljali z *dr. Danielo Brečko*, direktorico podjetja Planet GV, ki bo srečanje vodila.

Vabimo vas torej, da se nam pridružite **19. oktobra 2007 ob 9. uri** v seminarski sobi Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134 a, v Ljubljani. Srečanje bo trajalo dobro uro.

Prosimo vas, da udeležbo potrdite vsaj en dan pred srečanjem Zdenki Birman Forjanič (tel. 01 5842 571, lahko tudi po faksu 01 5842 550).

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

Bralcem Novičk sporočamo, da bo knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek od 10. - 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. - 16. ure. Vabljeni!

OD opazovanja do znanja, od znanja h kompetencam : zbornik prispevkov / (avtorji Anka Zupan ... et al.) ; zbrala in uredila Anka Zupan. – Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2005. – 173 str. : ilustr., tabele ; 24 cm. – (Modeli poučevanja in učenja)

PLEVNIK, Tatjana

Razvoj sistema za priznavanje neformalnega in informalno pridobljenega znanja učiteljev v poklicnem izobraževanju / (besedilo je napisala Tatjana Plevnik ; uredili: Davorin Majkus ... (et al.) ; fotografija Saša Kerkoš). – Ljubljana : CPI, Center RS za poklicno izobraževanje, 2006. – 53 str. : ilustr. ; 24 cm. – (Poti / CPI)

KAKOVOST v vzgoji in izobraževanju : zbornik povzetkov / XI. posvet Vodenje v izobraževanju ; (uredila Mateja Brejc). – Ljubljana : Šola za ravnatelje, 2007. – 66 str. : ilustr. ; 30 cm

PRIROČNIK za svetovalce za promocijo zdravja pri delu / (urednici Eva Stergar in Tanja Urdih Lazar). – Ljubljana : Klinični center, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, 2006. – 1 mapa, 8 zv. (252 str.) : ilustr. ; 32 cm

VUKOVIČ, Goran

Metode usposabljanja kadrov / Goran Vukovič, Gozdana Miglič. – Kranj : Moderna organizacija, 2006. – 272 str. : ilustr. ; 24 cm

AMONGUS : essays on identity, belonging, and intercultural competence / edited by Myron W. Lustig, Jolene Koester. – 2nd ed. – Boston (etc.) : Pearson, 2006. – viii, 328 str. ; 24 cm

ANDRAGOŠKI center Slovenije (Petnajst)

15 let ACS : za kulturo učenja in družbo znanja / (avtorstvo elaborata delovna skupina

ACS Sonja Klemenčič ... (et al.); uredila Slavica Borka Kucler ; uvodno in spremno besedilo Slavica Černoša, Slavica Borka Kucler ; fotografije Marko Radovan in foto-arhiv ACS). – Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2007. – 98 str. : ilustr. ; 30 cm

BORG, Carmel

Learning and social difference : challenges for public education and critical pedagogy / Carmel Borg and Peter Mayo. – Boulder ; London : Paradigm Publishers, cop. 2006. – xi, 205 str. ; 24 cm

The CASE for adult learning : findings from NIACE's Big Conversation / (researched and written by Ed Melia ... (et. al.). – Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2006. – 27 str. ; 30 cm : ilustr.

CEPIN, Matej

Neformalno izobraževanje / Matej Cepin ; (ilustracije Marta Vrankar). – Ljubljana : Salve : Društvo Mladinski ceh, 2004. – 52 str. : ilustr. ; 21 cm. – (Zbirka Žepna akademija ; 2)

CHALLENGING gender in lifelong learning : European perspectives / edited by Betina Dybbroe & Edmée Ollagnier. – 1st ed. – (Roskilde) : Adult Education Research Group, Roskilde University ; (S. l.) : ESREA, 2003. – 226 str. ; 24 cm

COLLEY, Helen, 1958-

Informality and formality in learning : a report for the Learning and Skills Research Centre / Helen Colley, Phil Hodgkinson and Janice Malcolm. – Leeds : Learning and Skills Research Centre, 2003. – 87 str. ; 29 cm. – (LSRC reference). Dostopno tudi na: http://www.ecotec.com/europeaninventory/publications/concept/lsrc_informality_formality_learning.pdf

The COMPLETE equality & diversity training toolkit 2007 (Elektronski vir). – Annan (UK) : GERI Project, 2007. – 1 optični disk (CD-ROM) ; 12 cm

ETICHE / (a cura di Barbara Mapelli ed Emanuela Mancino). – Milano : Guerini, 2007. – 232 str. ; 24 cm. – (Adultita ; 25)

FOCUS on the structure of higher education in Europe 2006/07 : national trends in the Bologna process. – Brussels : Eurydice, cop. 2007. – 349 str. : ilustr., graf. prikazi ; 20 x 27 cm. Dostopno tudi na: http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/pdf/0_integral/086EN.pdf

The GERI dramas 2 DVD (Videoposnetek) : gender equality & race inclusion. – Annan (UK) : GERI Project, [2006?]. – 1 video DVD ; 12 cm : barve, zvok

The GERI dramas DVD (Videoposnetek) : gender equality & race inclusion. – Annan (UK) : GERI Project, [2006?]. – 1 video DVD ; 12 cm : barve, zvok

HISTORY project 2004 - "Remember for the future" : teaching methods, ways of interaction and reconciliation in South Eastern Europe / (documentation prepared and edited by Vanya Ivanova, Kien-Peng Lim). - Sofia : Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association (IIZ/DVV), SEE Regional Office, 2005. - 80 str. : ilustr. ; 29 cm

HOFSTEDE, Gert Jan

Exploring culture : exercises, stories and synthetic cultures / Gert Jan Hofstede, Paul B. Pedersen, Geert H. Hofstede. - Boston : Intercultural Press, 2002. - xix, 234 str. : ilustr. ; 23 cm

INTERNATIONAL Adult Learners Week in Europe

Beating the drums for attention : proceedings and outcomes of the Socrates/ Grundtvig network "International Adult Learners Week in Europe" (IntALWinE) / (editor Bettyna Bochynek). - Hamburg : Unesco Institute for Lifelong Learning, UIL, 2007. - 47 str. : ilustr. ; 30 cm. Dostopno tudi na: <http://www.unesco.org/uil/en/UIILPDF/publs/books/DRUMS.pdf>

INTERNATIONAL encyclopedia of adult education / edited by Leona M. English. - Basingstoke ; New York : Palgrave Macmillan, 2005. - xiv, 750 str. ; 24 cm

IVANČIČ, Angela

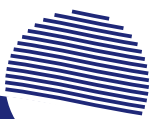
Zaposlovanje mladih v luči institucionalne ureditve trga delovne sile in organizacije izobraževalnega sistema : raziskovalno poročilo 1. faze dela / Angela Ivančič. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2007. - 117 f. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm. Dostopno tudi na: http://porocila.acs.si/datoteke/Porocilo_CRP_2007-Ivancic.pdf

JARVIS, Peter, 1937-

Towards a comprehensive theory of human learning / Peter Jarvis. - London ; New York : Routledge, cop. 2006. - XXI, 218 str. : ilustr. ; 25 cm. - (Lifelong learning and the learning society ; Vol. 1)

KAKOVOST v vrtcih in šolah : zbornik s posveta 2006 / (avtorji Marjeta Bunford Selinšek ... (et al.) ; urednik Gašper Cankar). - Ljubljana : Državni izpitni center, 2007. - 102 str. : ilustr. ; 25 cm

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

15. - 21. 10. 2007

2007

12 LET
1996 - 2007

<http://tvu.acs.si>

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2007/2008

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

- Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2007/2008

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

na spletni strani **www.acs.si**

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education